



RAHVUSARHIIV

HINDAMISOTSUS

Tartu

30.12.2011 nr 548

Avalikke ülesandeid täitvate asutuste või isikute, kelle tegevuse käigus võib tekkida arhivaale, väljaselgitamine

I ÜLDOSA

1.1 HINDAMISE ALUS

Hindamise alus on arhiiviseaduse (RT I, 21.03.2011, 1) § 7 lõige 1, mille kohaselt Rahvusarhiiv selgitab välja avalikku ülesannet täitva asutuse või isiku, kelle tegevuse käigus võib tekkida arhivaale (edaspidi käesolevas hindamisotsuses võrdsustatud *arhiivimoodustajaga*).

1.2 HINDAMISE EESMÄRK

Hindamise eesmärk on välja selgitada **avalikke ülesandeid täitvad asutused või isikud, kelle tegevuse käigus võib tekkida arhivaale**, mis:

- on olulised Eesti riigi ja Eesti ühiskonna jätkuva toimimise seisukohalt;
- kajastavad üleriikliku ja omavalitsuspoliitika kujunemist ning haldusprotsessi;
- kajastavad välissuhteid ja riigikaitse juhtimist;
- kajastavad riikliku poliitika väljakujunemist, otsuseid ja tegevust peamistes sotsiaalsetes, majanduslikes ja keskkonna-alastes valdkondades;
- väljendavad kohalikku eripära ja kultuurinähtusi;
- kajastavad riikliku poliitika mõju üksikisikutele, inimkooslustele ning ühiskonnale ja looduskeskkonnale;
- täiendavad teadmisi ja arusaamist Eesti ühiskonna, so üksikisikute ja inimkoosluste kohta.

1.3 HINDAMISE ULATUS

Hinnatakse:

- 1.3.1 Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris¹ registreeritud
- põhiseaduslikud institutsioonid ja neid teenindavad asutused,
 - kohtud,
 - valitsusasutused ja nende kohalikud asutused,
 - valitsusasutuste hallatavad riigiasutused,
 - valla ja linna ametiasutused ja nende hallatavad asutused,
 - avalik-õiguslikud juriidilised isikud ja nende asutused,
 - riigitulundusasutused ja riigi muud institutsioonid;
- 1.3.2 Justiitsministeeriumi ja Notarite Koja veebis loetletud avalik-õigusliku ameti kandjad ehk notarid² ja vandetõlgid³;
- 1.3.3 Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja veebis⁴ loetletud avalik-õiguslikku ametit pidavad isikud ehk kohtutäiturid ja pankrotihaldurid;
- 1.3.4 Äriregistris registreeritud riigi ja kohaliku omavalitsuse asutatud sihtasutused⁵, kes täielikult või osaliselt täidavad avalikke ülesandeid.

Ülaltoodud asutused hinnatakse **alates 1991. aastast**, so Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamisest alates. Hindamisotsus rakendub tähtajatult või kuni selle muutmiseni.

Käesoleva otsusega **ei hinnata** riigi või riigi osalusega äriühinguid ja mittetulundusühinguid, mille asutajaks on riik.

Rahvusrhiiv on 2. juuli 2009. aasta hindamisotsusega nr 441 **määratlenud kogumisallikad valla ja linna ametiasutuste hallatavate asutuste seast**, kasutades sama metodoloogiat, nagu käesolev hindamisotsus. Hindamisotsuse rakendamise lihtsuse huvides on nimetatud hindamisotsuse sisu kantud üle käesolevasse hindamisotsusesse, st linna ja valla ametiasutuste hallatavad asutused kuuluvad käesoleva hindamisotsuse ulatusse.

¹ Registri vastutav ja volitatud töötaja on Rahandusministeerium. Registri veebiaadress on <http://www.fin.ee/registrid>

² <http://www.notar.ee>

³ <http://www.just.ee>

⁴ <http://www.kpkoda.ee/>

⁵ Sihtasutused on registreeritud ja andmed nende kohta kättesaadavad äriregistri teabesüsteemist veebiaadressil <http://www.rik.ee/e-ariregister>

II HINDAMISE LÄBIVIIMINE

2.1 HINDAMISE ALUSDOKUMENDID

Hindamisel lähtuti arhiiviseadusest, arhiivieskirjast ning Rahvusarhiivi hindamispoliitikast ja -strateegiast (riigiarhivaari 15. veebruari 2010. a käskkiri nr 10).

Hindamisotsuse ettevalmistamisel kasutati hinnatavate asutuste ja isikute osas Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riikliku registri ja äriregistri andmeid ning andmeid Justiitsministeeriumi, Notarite Koja ning Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja veebidelt.

2.2 HINDAMISE KÄIK

Hindamisotsuse koostamist koordineerisid ja viisid läbi Rahvusarhiivi arendusbüroo nõunik-büroojuhataja asetäitja Hanno Vares ja arendusbüroo nõunik Pille Noodapera.

Valla ja linna ametiasutuste hallatavate asutuste osas osalesid hindamisotsuse ettevalmistamisel ajalooarhiivi asutuste osakonna juhataja Kaja Pullonen, ajalooarhiivi asutuste osakonna inspektor Tuuli Tarandi, Harju maa-arhivaar Mare Rasva, Lääne maa-arhivaar Eve Toomsar, Lääne-Viru maa-arhivaari kt Sirje Prits, Saare maa-arhivaar Hille Tānak-Helde, Tartu maa-arhivaar Esta Porgasaar ja Valga maa-arhivaar Riina Virks.

Käesoleva hindamisotsuse **lisa, hinnatavate avalikke ülesandeid täitvate asutuste ja isikute nimekirja** (30. detsembri 2011. aasta seisuga) koostas ning viis kooskõlla hindamisotsusega riigiarhiivi kogude osakonna juhataja Tiiu Kravtsev.

Rahvusarhiivi hindamiskomisjon arutas asutuste ja isikute hindamisega seotud küsimusi 2011. aasta 4. märtsi, 2. juuni, 22. septembri ja 25. novembri koosolekul. Rahvusarhiivi nõukoda kiitis hindamisotsuse kavandi heaks 20. detsembril 2011.

2.2.1 Asutused Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris

Valdava osa Eesti avalikke ülesandeid täitvate asutuste üle peab arvestust Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklik register, mille vastutavaks ja volitatud töötlejaks on Rahandusministeerium. Registri põhimääruse kohaselt (VV 7. detsembri 1999. a määrus nr 371) on registri eesmärk valitsusasutuste, valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste, valla või linna ametiasutuste ja valla või linna ametiasutuste hallatavate asutuste, Riigikogu Kantselei, Vabariigi Presidendi Kantselei, Õiguskantsleri Kantselei, Riigikontrolli, Vabariigi Valimiskomisjoni, kohtute, avalik-õiguslike juriidiliste isikute ja avalik-õiguslike juriidilise isiku asutuste üle arvestuse pidamine ning registriandmete kättesaadavaks tegemine.

Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklik register sisaldab 15.12.2011 seisuga andmeid **2791 asutuse** kohta, mis jagunevad 15 asutuse tüübi vahel järgmiselt:

Nr	Asutuse tüüp	Asutuste hulk ⁶	Kogumistraditsioon ⁷
1	Põhiseaduslik institutsioon	5	100% kogumisallikad
2	Põhiseaduslikku institutsiooni teenindav asutus	2	100% kogumisallikad
3	Kohus	7	100% kogumisallikad
4	Valitsusasutus	62	100% kogumisallikad
5	Sõjaväeliselt korraldatud valitsusasutus	1	100% kogumisallikad
6	Valitsusasutuse kohalik asutus	23	100% kogumisallikad
7	Valitsusasutuse hallatav riigiasutus	149	99,5% kohumisallikad
8	Valla ametiasutus	199	100% kogumisallikad
9	Linna ametiasutus	70	100% kogumisallikad
10	Valla ametiasutuse hallatav asutus	1502	9% kogumisallikad ⁸
11	Linna ametiasutuse hallatav asutus	729	
12	Avalik-õiguslik juriidiline isik	21	100% kogumisallikad
13	Avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus	17	100% kogumisallikad
14	Riigitulundusasutus	1	100% kogumisallikad
15	Riigi muu institutsioon	3	100% kogumisallikad
	KOKKU:	2791	

Valdava osa asutustest, mille kohta peab arvestust Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklik register, moodustavad **valla ja linna ametiasutuse hallatavad asutused**, so **79,9% asutuste koguarvust**.

2.2.1.1 Põhiseaduslikud institutsioonid ja neid teenindavad asutused

Eestis on kuus⁹ põhiseaduslikku institutsiooni ja neid teenindavat asutust. Seadusandlik võim kuulub Riigikogule. Riigikogu põhiseaduslike funktsioonide täitmiseks vajalike tingimuste loomiseks moodustati Riigikogu juurde 1992. aasta 5. oktoobril Riigikogu Kantselei. Oma tegevuses juhindub Kantselei Eesti Vabariigi põhiseadusest, Riigikogu kodu- ja töökorra seadusest, Riigikogu liikme staatuse seadusest ning Riigikogu Kantselei põhimäärusest.

Vabariigi President on Eesti riigipea. Vabariigi Presidendi abistamiseks Eesti Vabariigi põhiseaduses ja seadustes sätestatud ülesannete täitmisel, protokolliliste toimingute sooritamisel, avalikkusega suhtlemisel, samuti Vabariigi Presidendi ja tema perekonnaliikmete isikliku teenindamise korraldamisel on Vabariigi Presidendi juures 18. novembri 1992. a Riigikogu otsusega moodustatud Vabariigi Presidendi Kantselei. Kantselei tegutseb Vabariigi Presidendi töökorralduse seaduse ja presidendi poolt kinnitatud põhimääruse alusel.

Eesti Pank korraldab raharinglust ja hoolitseb riigi rahasüsteemi stabiilsuse ja terviklikkuse eest. Eesti Pank juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigi põhiseadusest, Euroopa Liidu toimimise lepingust, Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirjast,

⁶ Avaliku sektori iseloomustamiseks sisaldab siintoodud hulk ka asutusi ja isikuid, kelle dokumente vastavalt arhiiviseaduse § 11 lg 1 hindab, kogub ja säilitab kohaliku omavalitsuse arhiiv, ning on seetõttu illustratiivse tähendusega.

⁷ Mõeldud on eelkõige perioodi alates 1998. aasta arhiiviseadusest kuni 2012. aastani.

⁸ Arv on saadud vaid Rahvusarhiivi kogumistraditsiooni põhjal, mis hõlmab 1917 valla ja linna ametiasutuse hallatavat asutust.

⁹ 15.12.2011 seisuga on Riigi ja kohalike omavalitsuste riiklikus registris põhiseadusliku institutsioonina arvestatud ka Tallinna Ringkonnakohus, keda hõlmatakse käesoleva hindamisotsuse jaotises 2.2.1.2 *Kohtud*

Euroopa Keskpanga õigusaktidest, käesolevast seadusest, muudest Eesti Panga seadusest ning Eesti Panga Nõukogu otsusega kinnitatud põhikirjast.

Riigikontrolli põhiolemus on sätestatud Eesti põhiseaduses. Selle järgi on Riigikontroll oma tegevuses sõltumatu majanduskontrolli teostav riigiorgan, mida juhib riigikontrolör, kelle nimetab viieks aastaks ametisse parlament presidendi ettepanekul. Riigikontrolöri volitused Riigikontrolli juhtimisel on võrreldavad ministriga, kes juhib ministeeriumi.

Õiguskantsler on oma tegevuses sõltumatu ametiisik, kes teostab järelevalvet seadusandliku ja täidesaatva riigivõimu ning kohaliku omavalitsuse õigustloovate aktide põhiseadusele ja seadustele vastavuse üle. Õiguskantsleri kui põhiseadusliku institutsiooni teenindamiseks on moodustatud Õiguskantsleri Kantselei, mis korraldab õiguskantslerile põhiseaduse ja seadustega pandud ülesannete täitmist. Õiguskantsleri Kantselei nõustab ja abistab õiguskantslerit ametiülesannete täitmisel, korraldab õiguskantsleri asjaajamist, tehnilist teenindamist ja arendustööd, riigisisest ja -välist suhtlemist, infovahetust meedia, avalikkuse ja teiste partneritega ning täidab teisi õiguskantsleri poolt antud korraldusi.

Riigikohus on riigi kõrgeim kohus, kes vaatab läbi kohtulahendeid kassatsiooni korras. Riigikohus on ka põhiseadusliku järelevalve kohus.

Põhiseaduslike institutsioonide ja neid teenindavate asutuste tegevuse käigus luuakse dokumente, mis on eelkõige olulised rahvusriigi ja ühiskonna jätkuva toimimise seisukohalt ning on unikaalsed ja suure uurimispotentsiaaliga.

2.2.1.2 Kohtud

Eesti kohtusüsteem koosneb neljast maakohust, kahest halduskohtust, kahest ringkonnakohtust ja riigikohtust¹⁰. Maakohtud ja halduskohtud on esimese astme kohtud, ringkonnakohtud on apellatsioonkohtud ning Riigikohus on kassatsioonkohus ja ühtlasi põhiseaduslikkuse järelevalve kohus. Nelja maakohu (Harju, Pärnu, Tartu ja Viru) kohtumajad asuvad igas maakonnakeskuses (Ida-Virumaal ja Harjumaal on kolm kohtumaja). Kahe halduskohtu (Tallinna ja Tartu) struktuuris on kokku neli kohtumaja: Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Jõhvis. Kaks ringkonnakohtu asuvad Tallinnas ja Tartus.

Kohtute juures tegutsevad ka kinnistusosakonnad ja registriosakonnad, mis alluvad kohtudirektorile. Kinnistusosakonnad peavad kinnistusraamatut ja abieluvararegistrit, registriosakonnad äriregistrit, mittetulundusühingute registrit, kommertsandiregistrit ja laevakinnistusraamatut. Pärnu maakohus on maksekäsuosakond, kus menetletakse maksekäsu kiirmenetluse avaldusi.

Kohtute peamine ülesanne on õiguskindluse pakkumine ühiskonnale. Kohtute tegevuse käigus luuakse dokumente, mis pakuvad ja täiendavad teadmisi ja arusaamist üksikisikute, inimkoosluste ja ühiskonna kohta, need on unikaalsed ja suure uurimispotentsiaaliga.

2.2.1.3 Valitsusasutused ja nende kohalikud asutused

Valitsusasutused on asutused, kes teostavad täidesaatvat riigivõimu. Vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele kuulub täidesaatev riigivõim Vabariigi Valitsusele, kes viib ellu riigi sise- ja välispoliitikat, suunab ja koordineerib teiste valitsusasutuste tegevust, korraldab seaduste,

¹⁰ Riigikohus on põhiseaduslik institutsioon, keda hõlmatakse käesoleva hindamisotsuse jaotises 2.2.1.1 *Põhiseaduslikud institutsioonid ja neid teenindavad asutused*.

Riigikogu otsuste ja Vabariigi Presidendi aktide täitmist, esitab Riigikogule seaduseelnõusid ning ratifitseerimiseks ja denonsseerimiseks välislepinguid, koostab riigieelarve eelnõu ja esitab selle Riigikogule, korraldab riigieelarve täitmist ning esitab Riigikogule riigieelarve täitmise aruande, annab seaduse alusel ja täitmiseks määrusi ja korraldusi, korraldab suhtlemist teiste riikidega, kuulutab loodusõnnetuse ja katastroofi korral või nakkushaiguse leviku tõkestamiseks välja eriolukorra riigis või selle osas ja täidab muid ülesandeid, mis põhiseaduse ja seadustega on antud Vabariigi Valitsuse otsustada. Vabariigi Valitsuse juures on Riigikantselei.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse seaduse § 39 lg 3 on valitsusasutusteks Vabariigi Valitsuse ja Riigikantselei kõrval kaitsevägi¹¹, maavalitsused, ametid ja inspeksioonid ning nende kohalikud täidesaatva riigivõimu volitusi omavad asutused.

Valitsusasutuste ja nende kohalike asutuste põhiülesanne on täidesaatva riigivõimu teostamine. Valitsusasutuste tegevuse käigus luuakse dokumente, mis kajastavad riikliku poliitika väljakujunemist, otsuseid ja tegevusi peamistes sotsiaalsetes, majanduslikes ja keskkonna-alastes valdkondades ning kajastavad välissuhteid ja riigikaitse juhtimist. Need dokumendid on unikaalsed ja suure uurimispotentsiaaliga.

2.2.1.4 Valitsusasutuse hallatavad riigiasutused

Valitsusasutuse hallatavad riigiasutused kuuluvad Vabariigi Valitsuse seadusega määratud ministrieriumi valitsemisalasse või maavalitsuse haldamisele. Vabariigi Valitsuse seaduse kohaselt on valitsusasutuse hallatava riigiasutuse põhiülesanne on teenindada valitsusasutust või täita teisi riiklikke ülesandeid kultuuri, hariduse, sotsiaal- või muus valdkonnas. Valitsusasutuse hallatavate riigiasutuste põhiülesanne ei ole täidesaatva riigivõimu teostamine, kuid nad võivad seda teha seaduse alusel.

Käeolevas otsuses on valitsusasutuse hallatavaid riigiasutusi liigitatud järgmiselt:

- **riigiõppeasutused** (alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk-, kõrg-, huviala- ning täiskasvanuhariduse asutused), kes tegutsevad Eesti Vabariigi haridusseaduse, põhikooli ja gümnaasiumiseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse, huvialakooli seaduse, koolieelse lasteasutuse seaduse, kutseõppeasutuse seaduse jt seaduste alusel;

Põhi- ja üldkeskharidust andvate riigiõppeasutuste (gümnaasiumid) tegevusala võib sisaldada mingis valdkonnas aine süvaõpet (nt Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalal olevad Nõo gümnaasium, Noarootsi gümnaasium). Kutseõppeasutused on Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalal erinevate nimede (kutsehariduskeskus, ametikool, kutseõppekeskus, aiandus-, balleti-, kunsti-, majandus-, metsandus-, teenindus-, tehnoloogia-, muusikakool, polütehnikum) all tegutsevad kutseharidust andvad riigikoolid, kelle tegevusvaldkondades võivad olla kattuvused. Rakenduskõrgkoolid kuuluvad Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Siseministeeriumi valitsemisalasse ning reeglina kattuvate tegevusvaldkondadega koole ei ole.

Erivajadustega või kasvatus eritingimusi vajavatele õpilastele koolikohustuse täitmiseks ja põhihariduse omandamiseks on asutatud riigiõppeasutused, kus õpetamine toimub lihtsustatud riikliku õppekava ja toimetuleku riikliku õppekava alusel, kus osutatakse rehabilitatsiooniteenust vastavalt puudeliigi spetsiifikale või rakendatakse õpilaste kasvatamisel selliseid eritingimusi, mis võimaldavad ennetada õpilaste õigusrikkumisi (nt Porkuni kool, Kaagvere erikool, Kõpu internaatkool).

- **teadus- ja arendusasutused**, kes viivad läbi alus- ja rakendusuringuid humanitaar-, sotsiaal-, loodus- ja tehnikateaduste vallas ning osutavad teadustööl põhinevaid

¹¹ Riigi- ja kohalike omavalitsuste riiklikus registris on Kaitsevägi liigitatud sõjaväeliselt korraldatud valitsusasutuseks.

teenuseid. Teadus- ja arendusasutused tegutsevad teadus- ja arendustegevuse korraldamise seaduse alusel;

Sii kuuluvad kõikide ministeeriumide teadus- ja arendusasutused, sh Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas olevad Eesti Keele Instituut, Eesti Biokeskus, Tartu Observatoorium; Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas olevad Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituut; Kultuuriministeeriumi valitsemisalas olevad Eesti Lastekirjanduse Keskus ja Võru Instituut; Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas olevad Eesti Maaviljeluse Instituut, Jõgeva Sordiareetuse Instituut; Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas olev Tervise Arengu Instituut; Justiitsministeeriumi valitsemisalas olev Eesti Kohtuekspertiisi Instituut.

- **noorsootöö asutused**, kes suunavad noorsootööd ja erinoorsootööd riikliku noorsooliitika raames. Noorsootööd reguleerib noorsootöö seadus;

Sii kuulub Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas olev Eesti Noorsootöö Keskus.

- **tugiteenuseid osutavad asutused** infotehnoloogia ja kommunikatsiooni, raamatupidamise ja teistes põhitegevust toetavates valdkondades;

Sii kuuluvad Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas olev Eesti Hariduse ja Teaduse Andmesidevõrk, Justiitsministeeriumi valitsemisalas olevad Kohtute Raamatupidamiskeskus ja Registrate ja Infosüsteemide Keskus, Siseministeeriumi valitsemisalas olev Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus.

- **riigimuseumid**, kes on keskmuseumid ja maakonnamuseumid. Keskmuseum tegutseb ministeeriumi valitsemisalas ja tema kogud esindavad mingit ainevaldkonda terviklikult. Maakonnamuseum on maavalitsuse haldamisel ja tema kogud esindavad terviklikult selle maakonna ajalugu, loodust ja inimeste tegevust. Muuseumid tegutsevad muuseumiseaduse alusel;

Sii kuuluvad erinevate ministeeriumide valitsemisalas olevad keskmuseumid (Eesti Ajaloomuseum, Eesti Kunstimuseum, Eesti Meremuseum, Eesti Rahva Muuseum, Eesti Piimandusmuuseum, Eesti Sõjamuuseum, Eesti Loodusmuuseum jne) ning kõik maakonnamuseumid.

- **info- ja kompetentsuskeskused**, kes koondavad valdkonna arendamiseks vajalikku informatsiooni, töötlevad ja vahendavad oma valdkonna erialast informatsiooni ning peavad asjaomaseid andmekogusid;

Mõnede info- ja kompetentsikeskuste mõju oma valdkonna arengule ja ühiskonnale tervikuna võib olla märkimisväärne. Siin peetakse silmas Keskkonnateabe Keskust, Ennistuskoda „Kanut“, Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskust, Põlula Kalakasvatust, Jõudluskontrolli Keskust, Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi ja Maamajanduse Infokeskust. Mõnede info- ja arenduskeskuste ülesanne on pakkuda spetsiifilisemat tugiteenust (nt Eesti Hoiuraamatukogu, Patendiinfo keskus).

- **etendusasutused**, kes korraldavad avalikke teatri- ja tantsuetendusi ning kontserte nii lastele kui täiskasvanutele statsionaaris, väljasõidu- ja külalissetendustel. Etendusasutused tegutsevad etendusasutuste seaduse alusel.

Sii kuuluvad nt Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Eesti Kontsert, Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Pärnu Teater „Endla“, Teater „Vanemuine“, Eesti Riiklik Nukuteater.

- **hoolekandeadasutused**.

Sii kuuluvad maavalitsuste haldamisel olevad väikelastekodud, laste- ja noortekodud ja lasteabi- ja sotsiaalkeskused jm vanemlike hoolitsuseta laste hoolitsuse ja hooldamise või rehabilitatsiooni või meditsiinilist abi andvad asutused, samuti Kaitseministeeriumi valitsemisalas olev Seli Tervisekeskus ning Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas olevad Astangu Rehabilitatsiooni keskus ja Illuka Varjupaik.

Valitsusasutuste hallatavaid riigiasutusi on hinnatud käesoleva hindamisotsuse p 1.2 toodud põhimõtetele vastavalt, kaalutud asutuse olulisusest avaliku halduse organisatsioonis ning tema funktsioonide unikaalsust.

2.2.1.5 Valla ja linna ametiasutused

Vastavalt Eesti põhiseadusele otsustavad ja korraldavad kohalikud omavalitsused kõiki kohaliku elu küsimusi, tegutsedes seaduse alusel iseseisvalt. Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele (RT I 1993, 37, 558) on kohalikel omavalitsustel kohalike võimuorganite õigus, võime ja kohustus seaduse alusel ja kohalike elanike huvides juhtida nende vastutusalasse kuuluvaid ühiskonnaelu valdkondi. Kohalikule omavalitsusele võib kohustusi panna ainult seaduse alusel või kokkuleppel omavalitsusega.

Vallal ja linnal kui kohaliku omavalitsuse üksusel on võrdne õiguslik staatus. Valla ja linna ametiasutuste tegevus on reguleeritud kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega, mille § 6 kehtestab üldiselt omavalitsusüksuste ülesanded ja pädevuse:

- omavalitsusüksuse ülesandeks on korraldada antud vallas või linnas sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla teede ja linnatänavate korrashoidu, juhul kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita.
- omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada antud vallas või linnas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses. Nimetatud asutuste osas võidakse seadusega ette näha teatud kulude katmist kas riigieelarvest või muudest allikatest.

Lisaks otsustab ja korraldab omavalitsusüksus neid kohaliku elu küsimusi, mis on talle pandud teiste seadustega, ning täidab riiklikke kohustusi, mis on talle pandud seadusega või mis tulenevad selleks volitatud riigiorgani ja antud volikogu vahelisest lepingust.

Valla- ja linnavalitsuste (valla ja linna ametiasutused) tegevuse käigus tekivad dokumendid, mis kajastavad eelkõige omavalitsuspoliitika kujunemist ja selle mõju üksikisikutele, inimkooslustele, ühiskonnale ning looduskeskkonnale. Dokumendid võivad väljendada kohalikku eripära, võivad olla unikaalsed ja on uurimispotentsiaaliga.

2.2.1.6 Valla ja linna ametiasutuse hallatavad asutused

Valla ja linna ametiasutuse hallatavad asutused on asutatud omavalitsusüksustele pandud ülesannete (vt jaotis 2.2.1.5) täitmiseks. Nende asutuste funktsioonid on peamiselt teenindava, täidesaatva ja rakendava iseloomuga.

Valla ja linna ametiasutuse hallatavate asutuste loomine ja nende tegevuse korraldamine on kohaliku omavalitsuse pädevuses. Hindamise käigus veenduti, et üldjuhul ei teki valla- või linna ametiasutuste hallatavate asutuste tegevuse käigus arhivaale. Nende tegevus on piisavalt dokumenteeritud valla ja linna ametiasutuse dokumentides. Üldhariduse, kutsehariduse ja täiskasvanuhariduse osas säilitatakse olulist informatsiooni Riiklikus Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuses ning erinevates andmekogudes (nt nagu Eesti Hariduse- ja Teaduse Infosüsteem jm).

Valla ja linna ametiasutuse hallatavad asutused ei loo riigi ja ühiskonna toimimise seisukohalt olulist teavet, nad ei kujunda omavalitsuspoliitikat ega haldusprotsesse, nende poolt tekkinud dokumendid üldjuhul ei sisalda teavet, mis täiendaks oluliselt teadmisi ja arusaamisi Eesti ühiskonnast, samuti ei ole tegu spetsiifilisi valdkondi puudutava teabega. Tegu on eelkõige praktilise väärtusega ja asutuse toimingute tõendamiseks vajalike dokumentidega.

Igas valla ja linna ametiasutuse hallatavas asutuses võib sellegipoolest tekkida huvitavat ning teaberikast dokumentatsiooni, eelkõige kroonikaraamatud, külalisraamatud, fotod, videod jmt. Selliste dokumentide hoidmine asutuste juures on tähtis ning vajaduse ja soovi korral on neid võimalik üle anda erinevatesse muuseumidesse (nt kohalikud muuseumid, keskmuseumid).

Kohalikku eripära kajastavaid dokumente loovad ja hoiavad arhivaaride tähelepanekute alusel eelkõige haridus- ja mäluasutused (muuseumid, raamatukogud). Analüüsides riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikku registrit selgus, et kõnealustest asutusest on Rahvusrhiiv juba varem kogunud 115 asutuse arhiive. Kogumise järjepidevuse ja tervikliku teabe säilimise tagamiseks peaksid kõik need asutused jääma arhiivimoodustajateks käesoleva hindamisotsuse mõttes. Arhiivimoodustajate hulgas oleksid peamiselt gümnaasiumid/keskkoolid (sh täiskasvanute keskkoolid), mõned raamatukogud, kultuurikeskused, lastekodud, lasteaed-põhikoolid. Valla ja linna ametiasutuse hallatavate asutuste liikidest on seega valdav osa näidistena arhiivimoodustajatena esindatud.

Tegutsevaid kohalikke muuseume ei esinenud Rahvusrhiivi vastu võetud kogude hulgas. Muuseumid ja raamatukogud tegelevad mäluasutustena muuhulgas dokumentide säilitamisega ja on sageli huvitatud ise hoidma enda tegevuse käigus loodud ja saadud dokumente. Väärtuslikemad neist on seotud nende asutuste põhitegevuse ehk kogude haldamise ja tutvustamisega ning vajadusel liiguvad koos kogudega, nt asutuse tegevuse lõpetamisel. Kohalike muuseumide ja raamatukogude arvamine arhiivimoodustajate hulka pole seetõttu otstarbekas.

Näidiste võtmise eesmärgil, kohaliku eripära säilitamiseks ja kogumistraditsioonide hoidmiseks on otstarbekas arhiivimoodustajatena määratleda otsuse lisas (hinnatavate asutuste ja isikute nimekiri) märgitud **158** asutust (peamiselt õppeasutused), mis on **8,2%** valla ja linna ametiasutuse hallatavatest asutustest (kokku **1917** asutust).

2.2.1.7 Avalik-õiguslikud juriidilised isikud ja nende asutused

Avalik-õiguslik juriidiline isik asutatakse eraldi sellekohase seadusega või selle alusel. Seadusega avalik-õiguslikule isikule pandud ülesanded seonduvad põhiseaduse või seadusega riigile pandud ülesannete täitmisega.

Avalik-õigusliku juriidilise isikuna on riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris registreeritud Eesti Advokatuur, Notarite Koda, Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda, Rahvusoper "Estonia", Tagatisfond, Eesti Töötukassa, Eesti Haigekassa, ülikoolid (Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Maaülikool, Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Kunsti- ja Teatriakadeemia), Eesti Rahvusraamatukogu, Audiitorkogu, Eesti Teaduste Akadeemia, Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut, Kaitseliit, Eesti Kultuurkapital, Eesti Arengufond ja Eesti Rahvusringhääling.

Avalik-õiguslik juriidiline isik võib moodustata avalik-õigusliku juriidilise isiku asutuse. Hetkel on need valdavalt Tallinna Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli autonoomsed teadus-

ja arendusasutused ning Eesti Teaduste Akadeemia Kirjastus ning Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus.

Avalik-õiguslike juriidiliste isikute ja nende asutuste ülesanded seonduvad põhiseaduse või seadusega riigile pandud ülesannete täitmisega. Nende asutuste tegevuse käigus luuakse dokumente, mis on olulised rahvusriigi ja Eesti ühiskonna jätkuva toimimise seisukohalt, mis väljendavad kultuurinähtusi ning täiendavad teadmisi ja arusaamist ühiskonnast. Need dokumendid on unikaalsed ja suure uurimispotentsiaaliga.

2.2.1.8 Riigitulundusasutused ja riigi muud institutsioonid

Riigitulundusasutus on riigiasutus, mis võib oma põhimääruses sätestatud piires osutada tasulisi teenuseid ja saada selle eest tulu. Hetkeseisuga on riigis üks riigitulundusasutus, Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK), kelle tegevusvaldkonnad on metsahaldus, metsamajandus, puiduturustus, loodushoid ja puhkemajandus ning taimla- ja seemnemajandus.

Eestis on kolm asutust, mis Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris on liigitatud riigi muu asutusena. Vabariigi Valimiskomisjon tegutseb Riigikogu valimise seaduse alusel. Vabariigi Valimiskomisjoni ülesandeks on kindlaks teha üleriigilised hääletamis- ja valimistulemused, tagada Riigikogu valimiste ühetaolisus, juhendada teisi valimiskomisjone ja valvata nende tegevuse järele ning täita muid seadustest tulenevaid ülesandeid. Vabariigi Valimiskomisjon kehtestab oma töökorra. Vabariigi Valimiskomisjoni asjaajamise ja tehnilise teenindamise tagab Riigikogu Kantselei.

Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjon on erakonnaseaduse § 12 alusel moodustatud komisjon, mis lähtub oma tegevuses erakonnaseadusest, haldusmenetluse seadusest, asendustäitmise ja sunniraha seadusest, muudest riigiasutuste tööd reguleerivatest õigusaktidest ja oma töökorrast. Komisjoni ülesandeks on kontrollida erakonna, valimisliidu ja üksikkandidaadi tegevuse vastavust erakonnaseaduses sätestatud nõuetele. Komisjoni asjaajamise ja tehnilise teenindamise tagab Riigikogu Kantselei.

Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik on sõltumatu ja erapooletu asjatundja, kes jälgib soolise võrdõiguslikkuse seaduse ja võrdse kohtlemise seaduse nõuete täitmist. Soolise Võrdõiguslikkuse ja Võrdse Kohtlemise Voliniku Kantselei on volinikku teenindav asutus. Voliniku kantselei korraldab volinikule soolise võrdõiguslikkuse seaduse ja võrdse kohtlemise seadusega pandud ülesannete täitmist. Voliniku kantselei nõustab ja abistab volinikku ametiülesannete täitmisel, nõustab voliniku kantseleisse pöördunud isikuid diskrimineerimise vaidlustes, peab ühendust teiste institutsioonide ja organisatsioonidega Eestis, Euroopa Liidus ja mujal ning täidab teisi voliniku poolt antud korraldusi.

Riigi muude institutsioonide ja riigitulundusasutuste dokumendid on suure uurimispotentsiaaliga, kuna kajastavad olulisi ja eripärasemaid riigi funktsioone.

2.2.2 Avalik-õigusliku ameti kandjad (notarid ja vandetõlgid)

Avalik õiguslikku ametit kannavad Eestis notarid ja vandetõlgid.

Notarid on avalik-õigusliku ameti kandjad, sõltumatud ametiisikud, kellele riik on delegeerinud õigussuhete turvalisuse tagamise ja õigusvaidluste ennetamise ülesande, st andnud õiguse tõestada isikute õigusliku tähendusega asjaolusid ja sündmusi ning teha muid õiguskindlust tagavaid ametitoiminguid. Notarid on füüsilised isikud, kes täidavad neile riigi

poolt seadusega antud avalikku funktsiooni. Notarid ei ole riigiametnikud ega ettevõtjad. Nad on vaba elukutse esindajad, kes peavad notariametit oma nimel ja vastutusel. Notarid nimetatakse ametisse eluaegselt. Notarite arvu ja tööpiirkonnad määrab kindlaks justiitsminister. Notari tööpiirkonnaks on maakond. Eestis on 15 notari tööpiirkonda, kus 15.12.2011 seisuga töötas kokku 96 notarit.

Notari ametitoimingud jagunevad üldjoontes kolmeks: notariaalne tõestamine, notariaalne kinnitamine ja pärimisasjade menetlemine. Peamiseks notari ametitoiminguks on tehingute tõestamine, näiteks:

- kinnistu, ehitise või korteri omandamise või võõrandamise lepingud;
- hüpoteegi seadmise lepingud, pandilepingud;
- muud piiratud asjaõiguste seadmise lepingud (nt hoonestusõigus, realservituut, kasutusvaldus, isiklik kasutusõigus);
- hooneühistu liikmesuse võõrandamise ja pandilepingud;
- äriühingute asutamislepingud, ühinemis- ja jagunemislepingud, osaühingu osa võõrandamise ja pandilepingud;
- abieluvaralepingud ja abikaasade ühisvara jagamise lepingud;
- testamendid;
- volikirjad.

1. jaanuaril 2010 lisandus notari ametitoimingutele avalike dokumentide apostilliga kinnitamine, alates 1. juulist 2010 abielu sõlmimise ja lahutamise kinnitamine.

Vandetõlgid on avalik-õigusliku ameti kandjad, kellele riik on andnud võrdselt notariga õiguse kinnitada ametitunnistuses nimetatud ulatuses enda või mõne teise isiku tõlgitud dokumendi tõlke õigsust, sellise tõlke ärakirja õigsust ning tõlgitava dokumendi ärakirja õigsust. Vandetõlk võib osutada ka muid tõlketeenuseid. Vandetõlk kinnitab alati tõlke õigsust sisuliselt, notar kinnitab tõlke õigsust sisuliselt vaid siis, kui pakub dokumendi tõlke õigsuse kinnitamise ametiteenust. Eestis tegutseb 28 vandetõlki inglise, soome, rootsi, saksa, vene, prantsuse, hispaania ja itaalia keeles.

Notari tegevuse mõju ühiskonnale on suur, kuna notar teostab õiguskindlust tagavaid ametitoiminguid. Ta tõendab isikute jaoks olulisi tsiviilõiguslikke tehinguid ja jälgib sealjuures tehingute tegemisel kohustuste võtmise ja õiguste loovutamise õiguspärasust.

Notari tegevuse käigus tekivad dokumendid, mis kajastavad avalike ja erainstitutsioonide, üksikisikute ja gruppide õiguslikku staatust, õigusi ja kohustusi ning mis on olulised ühiskonna jätkuva toimimise seisukohalt. Avalikud arhiivid on notarite dokumente pidevalt kogunud.

Vandetõlgid osutavad praktilist laadi tõlketeenust, mille dokumenteerimine on ajutise iseloomuga ning mille käigus loodavad dokumendid ladestuvad teiste asutuste ja arhiivimoodustajate arhiivides.

2.2.3 Avalik-õiguslikku ametit pidavad isikud (kohtutäiturid ja pankrotihaldurid)

Avalik-õiguslikku ametit peavad Eestis kohtutäiturid ja pankrotihaldurid.

Kohtutäitur on vabakutseline avalik-õiguslikku ametit pidav isik, kellele riik on andnud õiguse seadusega ettenähtud juhtudel sundtäita kohtulahendeid ja muid rahalisi nõudeid ehk täitetoiminguid. Kohtutäituri poole pööratakse, kui võlgnik ei täida vabatahtlikult seda,

milleks teda kohus või muu pädev asutus on kohustanud. Kohtutäiturite ametikohtade arvu ja tööpiirkonnad määrab justiitsminister. Kõik kohtutäiturid kuuluvad kohtutäituri seaduse alusel tegutseva Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja ametikogusse, mis on koja üks kõrgemast organist. Kohtutäituri tegevust reguleerib kohtutäituri seadus ning tema poolt teostatavat täitemenetlemist täitemenetluse seadustik.

Kohtutäiturid teostavad peamiselt täitetoiminguid, aga ka seaduses ettenähtud ametitoiminguid, milleks on õigusabi osutamine, dokumentide kättetoimetamine ning pärandvara inventuuri läbiviimine. Täitetoiminguid teostavad ka **pankrotihaldurid**.

Täitemenetluste läbiviimise mõju ühiskonnale tervikuna ja selle osadele pole suur ning omab lühiajalist tähtsust. Kohtutäiturite ja pankrotihaldurite dokumente on Rahvusarhiiv kogunud väga vähe. Viimasel kümnendil pole neid kogutud.

2.2.4 Riigi ja kohaliku omavalituse asutatud sihtasutused

Riik ja kohalik omavalitsus võivad kokkulepitud eelarveliste vahenditega oma eesmärkide saavutamiseks osaleda eraõiguslikes juriidilistes isikutes, sh asutada sihtasutusi. Riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seadus määratleb riigi asutatud sihtasutusena riigi sihtasutuse (sihtasutus, mille ainuasutaja on riik) või riigi osalusel asutatud sihtasutuse (sihtasutus, mille üks asutaja mitmest on riik). Riigi asutaja- või liikmeõiguste teostaja sihtasutuses nimetatud seaduse kohaselt võib olla ministeerium, maavalitsus, Riigikantselei või põhiseaduslik institutsioon. Asutaja- või liikmeõigusi teostavat ministeeriumi juhtival ministril, maavalitsust juhtival maavanemal, riigisekretäril või põhiseaduslikul institutsioonil või selle juhil on kõik seadusest tulenevad sihtasutuse asutaja või mittetulundusühingu liikme õigused ja kohustused.

Riigi ja kohalike omavalitsuste asutatud sihtasutuste funktsioonid on äärmiselt mitmekesised. 15.12.2011 seisuga oli Rahvusarhiivi järelevalvealuste asutuste ja kogumisallikate nimekirjas 69 sihtasutust, mille asutajaks on olnud riik või kohalik omavalitsus ja mille toimimiseks saadakse vahendeid riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest. Rahvusarhiiv on paljude sihtasutuste dokumente juba varasemalt hinnanud ning vastavalt sellele on selgunud, kas sihtasutuses tekib arhivaale või mitte. Näiteks pole SA Viljandimaa Arenduskeskuse, SA Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskuse, Peipsiääre Ettevõtluse Edendamise SA jm sihtasutuste dokumentide hindamisel arhivaale selgunud. Samas on palju sihtasutusi, kelle tegevuse käigus luuakse olulist teavet riikliku poliitika mõjust üksikisikutele, inimkooslustele, ning ühiskondlikule ja looduskeskkonnale, kohaliku eripära ja kultuurinähtuste kohta, mis avardavad teadmisi ja arusaamist Eesti ühiskonnast, näiteks Eesti Filmi SA, SA Archimedes, Krediidi ja Ekspordi Garanteerimise SA KredEx, SA Ugala Teater, SA Virumaa Muuseumid jm.

Analüüsides riigi asutatud sihtasutuste nimekirja selgus, et kõnealused asutused täidavad eripäraseid funktsioone, mille täitmise käigus võivad tekkida arhivaalid käesoleva hindamisotsuse p 1.2 toodud põhimõtetele vastavalt ning mis on unikaalsed ja uurimispotentsiaaliga.

Seevastu kohaliku omavalitsuse asutatud sihtasutused ei loo riigi ja ühiskonna toimimise seisukohalt olulist teavet, nad ei kujunda omavalitsuspoliitikat ega haldusprotsesse, nende poolt tekkinud dokumendid üldjuhul ei sisalda teavet, mis täiendaks oluliselt teadmisi ja arusaamisi Eesti ühiskonnast. Nimetatud sihtasutuste tegevuse kohta jääb teavet kohaliku omavalitsuse ametiasutustesse, mis on käesoleva otsuse kohaselt arhiivimoodustajad.

Rahvusarhiivi kogumistaditsioonide hoidmiseks on otstarbekas arhiivimoodustajana (asutus või isik, kelle tegevuse käigus võib tekkida arhivaale) määratleda ka mõned kohaliku omavalitsuse asutatud sihtasutused.

III KOKKUVÕTE

3.1 HINDAMISOTSUS

Avalikke ülesandeid täitvate asutuste või isikute, sh põhiseaduslike institutsioonide ja neid teenindavate asutuste, kohtute, valitsusasutuste ja nende kohalike asutuste, valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste, valla ja linna ametiasutuste ja nende hallatavate asutuste, riigitulundusasutuste ja riigi muude institutsioonide, avalik-õiguslike juriidiliste isikute ja nende asutuste, avalik-õigusliku ameti kandjate ja avalik-õiguslikku ametit pidavate isikute ning riigi ja kohaliku omavalitsuse asutatud sihtasutuste **hindamisel** toetuti käesoleva hindamisotsuse p 1.2 toodud põhimõtetele, arvestades asutuse olulisusest avaliku halduse organisatsioonis ning tema unikaalsusest. **Hindamise tulemusel OTSUSTATI:**

1) **määratleda arhiivimoodustajana** (asutus või isik, kelle tegevuse käigus võib tekkida arhivaale) järgmised avalikke ülesandeid täitvad asutused ja isikud:

3.1.1 põhiseaduslikud institutsioonid ja neid teenindavad asutused;

3.1.2 kohtud;

3.1.3 valitsusasutused ja nende kohalikud asutused;

3.1.4 valitsusasutuse hallatavad riigiasutused järgnevalt:

3.1.4.1 põhi- ja üldkeskharidust andvad riigiõppeasutused (gümnaasiumid), kelle tegevusala sisaldab mingis valdkonnas aine süvendatud õpetamist;

3.1.4.2 kutseõppeasutused kultuuri, majanduse, sotsiaal- ja muus valdkonnas, mis on teiste kutseõppeasutuste seas ainulaadsed, kelle mõju ühiskonnale on märkimisväärne, kellel on kutsehariduse andmise pikaajaline traditsioon või kelle osas omab Rahvusarhiiv kogumistraditsiooni;

3.1.4.3 rakenduskõrgkoolid majanduse, kunstide, ettevõtluse, teeninduse, sotsiaal- ja tervishoiu valdkonnas;

3.1.4.4 teadus- ja arendusasutused;

3.1.4.5 noorsootöö ja erinoorsootöö asutused;

3.1.4.6 riigimuuseumid;

3.1.4.7 info- ja kompetentsikeskused, kelle mõju oma valdkonna arengule ja ühiskonnale on märkimisväärne;

3.1.4.8 etendusasutused;

3.1.5 valla ja linna ametiasutused;

3.1.6 valla ja linna ametiasutuse hallatavad asutused, kelle arhivaale kogutakse näidiste võtmise, kohaliku eripära säilitamise ja Rahvusarhiivi kogumistraditsiooni hoidmiseks;

3.1.7 avalik-õiguslikud juriidilised isikud ja nende asutused;

3.1.8 riigitulundusasutused ja riigi muud asutused;

3.1.9 notarid;

3.1.10 riigi asutatud sihtasutused.

Arhiivimoodustaja tegevuse käigus tekkivad arhivaalid selgitatakse välja tema dokumentide hindamise käigus.

2) **määratleda asutuste ja isikutena, kelle tegevuse käigus ei teki arhivaale**, järgmised avalikke ülesandeid täitvad asutused ja isikud:

3.1.11 valitsusasutuse hallatavad riigiasutused järgnevalt:

3.1.11.1 erivajadusega või kasvatus eritingimusi vajavatele õpilastele koolikohustuse täitmist ja põhihariduse omandamist võimaldavad riigiõppeasutused;

3.1.11.2 kutseõppeasutused, keda ei ole loetud arhiivimoodustajaks käesoleva hindamisotsuse p 3.1.4.2 mõttes;

3.1.11.3 info- ja kompetentsikeskused, keda ei ole loetud arhiivimoodustajaks käesoleva hindamisotsuse p 3.1.4.7 mõttes;

3.1.11.4 lastele asenduskoduteenust ja täiskasvanutele, sh varjupaiga taotlejatele üldmeditsiini-, taastusravi-, rehabilitatsiooni- jm hoolekandeteenust osutavad hoolekandetasutused;

3.1.11.5 valitsusasutustele või ministeeriumi valitsemisala asutustele infotehnoloogia ja kommunikatsiooni, raamatupidamise jm valdkonnas tugiteenust osutavad asutused.

3.1.12 valla ja linna ametiasutuse hallatavad asutused, v.a asutused, kelle arhivaale kogutakse näidiste võtmise, kohaliku eripära säilitamise ja Rahvusarhiivi kogumistraditsiooni hoidmiseks käesoleva hindamisotsuse p 3.1.6 mõttes;

3.1.13 vandetõlgid;

3.1.14 kohtutäiturid ja pankrotihaldurid;

3.1.15 kohaliku omavalitsuse asutatud sihtasutused, v.a asutused, kelle arhivaale kogutakse Rahvusarhiivi kogumistraditsiooni hoidmiseks.

3) Punktides 3.1.11 kuni 3.1.15 nimetatud asutuste või isikute tegevuse käigus loodud või saadud dokumentidel puudub arhiiviväärtus ning need võib käesoleva hindamisotsuse alusel hävitada pärast dokumentide säilitustähtaja möödumist.

3.2 RAKENDUSSÄTTED

3.2.1 Käesoleva hindamisotsuse alusel arhiivimoodustajad:

- esitavad oma dokumentide liigitusskeemi vastavalt arhiivieeskirja paragrahvile 8 kooskõlastamiseks Rahvusarhiivile;
- taotlevad vastavalt arhiivieeskirja § 13 lg 2 Rahvusarhiivilt luba oma dokumentide hävitamiseks juhul, kui dokumentide arhiiviväärtus või selle puudumine pole varem välja selgitatud;
- korrastavad ja kirjeldavad oma tegevuse käigus tekkinud arhivaalid ning annavad need üle Rahvusarhiivi vastavalt arhiivieeskirja nõuetele.

3.2.2 Kui arhiivimoodustaja dokumentide hindamisel selgub, et tema tegevuse käigus arhivaale ei teki, pole asutus või isik enam arhiivimoodustaja, tema tegevuse käigus ei teki arhivaale ning ta võib oma dokumendid hävitada pärast nende säilitustähtaja möödumist.

3.2.3 Käesolev hindamisotsus tunnistab kehtetuks Rahvusarhiivi 2. juuli 2009. a hindamisotsuse nr 441 „Rahvusarhiivi kogumisallikate määramine linna või valla ametiasutuste hallatavate asutuste hulgast“. **Valla ja linna ametiasutuse hallatavad asutused rakendavad edaspidi käesolevat hindamisotsust alates 1945. a loodud dokumentidele.**

Toivo Jullinen
hindamiskomisjoni
esimees

Hanno Vares
hindamiskomisjoni
sekretär